

AKRAN ZORBALIĀI

ZORBALIK NE DEMEKTİR?

Güç kullanarak, korkutarak, tehdit veya zorlama ile başkaları üzerinde baskı ve üstünlük kurmak anlamına gelir. Bu davranışlar sıklıkla tekrarlanıp alışkanlık haline geldiğinde zorbalık olarak adlandırılmalıdır.

AKRAN ZORBALIĞI NE DEMEKTİR?

Güçlü durumdaki bir öğrencinin, kendi kazancı veya keyfi için, daha güçsüz olanlara karşı zarar vermek niyeti ile kasıtlı olarak sergilediği fiziksel, duygusal, sosyal ya da sözel olarak tekrarlayan saldırılarıdır.

ZORBALIK NE DEMEKTİR?

- **ZORBA:** Zorbalık davranışı yapan kişiyi tanımlar.
- **KURBAN/MAĞDUR:** Zorbaların zorbalık yaptığı kişilere ise kurban/mağdur denir.
- **SEYİRCİ:** Zorbalık davranışını izleyen, müdahale etmeyen ya da alkışlayan, hoş gören kişilere denir.

ZORBALIK NE DEMEKTİR?

Zorbalık davranışı: Bir davranışın zorbalık olduğunu söyleyebilmek için üç şart gereklidir:

1. Kasıtlı olarak zarar verme amacı güden saldırgan davranışlar olması,
2. Süreklilik özelliği taşıması, bir başka deyişle zorbanın bu tür eylemleri bir kez değil devamlı olarak yapması,
3. Zorba ve kurban arasında fiziksel ya da psikolojik güç dengesizliğinin olması; zorbaca eyleme uğrayan kurbanın, zorbaya karşı kendisini çaresiz ve savunamayacak durumda hissetmesi gerekir.

ZORBALIĞIN TÜRLERİ

FİZİKSEL
ZORBALIK

SÖZEL
ZORBALIK

SOSYAL
ZORBALIK

SİBER ZORBALIK

FİZİKSEL ZORBALIK

Karşıdaki kişinin canının yanmasına, yaralanmasına neden olabilen, canını yakma amaçlı kasıtlı olarak yapılan davranış ya da davranışlardır.

Kulak çekme Oyun alanını terk etmeye zorlama – Isırma - Omuz, dirsek, kafa atma – Başını duvara veya sıraya vurma – Tekme atma, çelme takma – Herhangi bir cisimle vurma – Tokat atma, yumruk atma - Kafaya vurma, enseye vurma – Kesici aletlerle saldırma veya korkutma

SÖZEL ZORBALIK

Herhangi bir kişiye yönelik olarak sistemli bir biçimde yapılan, kişinin benliğini, psikolojik ve sosyal gelişimini, ruhsal bütünlüğünü etkileyen olumsuz yargılar, atıflar ya da sözel davranışlardır. En büyük özelliği sürekli olmasıdır.

Bedensel özellikleriyle alay etme – Dış görünüşüyle alay etme – Konuşma tarzı, aksanı ya da Şivesiyle alay etme – Adı ya da soyadıyla dalga geçme – Küçük düşürücü isimler (lakap) takma – Küfür etme - Kaba ve çirkin sözlerle hitap etme – Sözel olarak tehdit etme

DUYGUSAL ZORBALIK

KiŖiye duygusal yönde zarar verici davranıŖlarda bulunmaktır. Oyuna ve eŖitli etkinliklere almama – Grup dıŖına iterek yalnızlığa terk etme – Görmezden gelme, yok sayma – Diğer đrencilerin de konuŖmasını ve arkadaşlık yapmasını engelleme ArkadaŖlarını kendisine karŖı kıŖkırtarak aralarının bozulmasına alıŖma – Hakkında dedikodu yapma ve söylenti ıkarma – İftira atma – Hakkında eŖitli yerlere irkin yazılar yazma – Haksız yere Ŗikâyet etme

SİBER ZORBALIK

Başka bir ifadeyle, elektronik iletişim araçları kullanılarak bir kişi ya da gruba yönelik zarar ya da rahatsızlık verici eylemlerde bulunmak şeklinde tanımlanabilir.

İnternet kullanım oranlarındaki artış ve kullanım yaşının giderek düşmesiyle beraber, tüm dünyada siber zorbalıkla karşılaşma oranı da giderek artmaktadır.

Sms, e-posta, sosyal paylaşım sitelerinde iftira atma, dedikodu yayma, özel-kişisel bilgileri paylaşma-yayma, zarar verici yazılar, online resimler yayınlama, başkası adına sahte hesap açma...

Türkiye genelinde öğrencilerin yaklaşık %12'si sözlü siber zorbalığa maruz kaldığını söylemektedir.

Öğrencilerin yaklaşık %10.5'i ise sözlü siber zorbalık yaptığını ifade etmektedir.

BAŞKA NELERE ZORBALIK DEMİYORUZ?

Őaka-Oyun

- Herkes eęleniyorsa
- Kimsenin canı yanmıyorsa
- Herkes eŐit olarak katılıyorsa

Zorbalık

- Fiziksel ,duygusal ve siber zarar verme söz konusu ise
- Tek bir kişi güçlü ise
- Birden fazla defadır devam ediyorsa

ZORBALIK DAVRANIŞI GÖSTEREN ÇOCUKLAR;

- Empati kurma yeteneği gelişmemiştir.
- Sosyal becerilerde ve ilişki kurma biçimlerinde yetersizlik olabilir.
- Saldırgan ve dürtüsel bir yapıya sahiptirler.
- Etraflarında hakimiyet kurma eğilimleri vardır.
 - Genellikle bilimsel ve akademik yönden yetersiz olup, saygı ve güç elde edebilmek için bunu yaparlar.
- Akranlarından yaşça ve fiziksel olarak büyük olabilirler.

MAĞDUR ÇOCUKLAR;

- Genellikle güvensiz ve kendilerini koruyamayan, pasif ve boyun eğici bir tarzları vardır.

Utangaç ve içine kapanıktırlar.

- Farklı özelliklere sahip olabilirler. (kekemelik, gözlük kullanma, diş aparatı kullanma vb.)
- Genellikle aşırı koruyucu ailelerin çocuklarıdır.

SEYİRCİLER;

- Zorbalık olaylarının %85'inde akranlar seyirci durumundadır.
- Sadece %11'inde zorbaya müdahale ettikleri görülür.
- Zorbalık davranışı gösterenlerden farkları Suçluluk duymalarıdır.
- İspiyoncu damgası almaktan korkabilir ve bu yüzden sessiz kalabilirler.
- Sıklıkla zorbalık davranışı gösteren kişiyi haklı bulup mağdurun hak ettiğini düşünürler. Çünkü zorbalık davranışında bulunanlar öncesinde mağduru kışkırtabilmekte ve seyirci önünde mağduru hak etmiş gibi gösterebilmektedir.

ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM?

Zorbalıktan nasıl korunacağını ve neler yapabileceğini öğren.

Zorbalığın ne demek olduğunu ve zorbalık türlerini öğren.

Akran zorbalığına karşı önlem al ve akran zorbalığına karşı sessiz kalma.

ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM?

Zorbaya neden bu şekilde davrandığını sor, bunu yapmaya hakkı olmadığını, bunu yapamayacağını söyle.

Sana ya da başkasına kötü davrandığını gördüğün biriyle arkadaşlığını devam ettirme, onu hiçbir zaman onaylama.

Zorbalık kimsenin yaşamak zorunda olduğu bir şey değil, sessiz kalma, seyirci kalma, bu konuda arkadaşlarından destek almayı dene.

ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM?

CESUR OL VE SUSMA

Karakterinize güvenin ve arkadaşlarınızı zorbalığa karşı durmaları ve bunu durdurmaları için cesaretlendirin, bunu yaşayanın siz ya da başkası olması önemli değil. Bu konudan konuşmanız sizin ispiyoncu olduğunuz anlamına gelmez. Birisine yardım ederek iyi bir şey yaptığınızı unutmayın.

ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM?

Sana ya da bir başkasına yapılan zorbalığı mutlaka bir büyüğüne anlat.

KÜÇÜK BİR SORU

İlk teneffüs kantinden sınıfa dönerken arkadaşların koridorda oyun oynuyorlardı. Yanından geçerlerken sana çarptılar ve düştün. Sence bu zorbalık mıdır?

Zorbalık değildir. Çünkü arkadaşlarının amacı seni düşürmek değildi, oyun oynarken sana çarptılar. Ama seni bilerek, canını yakmak için düşürselerdi, bunu her teneffüs ya da her gün yapsalardı bu zorbalık olurdu.

Bu konuda sizin verebileceğiniz örnekler var mı?

KÜÇÜK BİR SORU

Sınıfta sessiz, içine kapanık bir arkadaşınız var, soru sorulmadıkça cevap vermiyor, konuşmayı pek sevmiyor. Başka bir sınıf arkadaşınız ise her gün gelip onun saçını çekiyor ve canını yaktığını fark edince gülüyor, hatta başkalarının da gülmesini istiyor.

Sence bu zorbalık mıdır?

Evet, zorbalıktır. Bu davranış karşısındaki kişinin canını yakma amaçlı, kasıtlı ve de sürekli bir davranıştır. Sessiz kalmayarak, bu davranışın yanlış olduğunu, hiç kimsenin bir başkasına bunları yapamayacağını anlatman, bu konuda sınıftaki diğer arkadaşlarından da destek ve yardım alman doğru olacaktır, bu durumu bir yetişkinle (öğretmenin-anne baban...) paylaşabilirsin.

Zorbalık karşısında sessiz kalmak, seyirci olmak seni de zorba yapar.

SİBER ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM;

GÜVENLİ İNTERNET KULLANIMI

İnternette neler yapabiliyoruz?

Bilgiye ulaşma, iletişim kurma, alışveriş yapma, bankacılık işlemleri....

SİBER ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM;

GÜVENLİ İNTERNET KULLANIMI

Ancak internet her zaman bu işler için kullanılmıyor ne yazık ki. Teknolojinin hızlı gelişimi kötü niyetli pek çok insanı bu dünyaya çekti. İnternette hayatımızı kolaylaştıran unsurların yanında dolandırıcılar, istismarcılar, tacizciler ve **siber zorbalar**

SİBER ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM;

- Sosyal ağlardaki hesaplarınıza olan erişimi tanıdığınız ve güvendiğiniz kişilerle sınırlayın, internetten tanıştığınız kişiler oldu ise iletişiminizi kesin, asla yüz yüze görüşmeyin,
- Sosyal ağlarda, başkalarının erişimine açık ortamlarda kişisel bilgilerinizi paylaşmayın,
- Hesaplarınıza ait şifrelerinizi arkadaşlarınızla bile paylaşmayın
- Kaynağına güvenmediğiniz iletileri açmayın, yabancılardan gelen arkadaşlık tekliflerini kabul etmeyin,

SİBER ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM;

- Başkasını da ilgilendiren bir içerik paylaşmadan önce onun iznini alın,
- Birini rahatsız edecek türdeki paylaşımların yayılmasına aracılık etmeyin,
- İnternette iken sizi rahatsız eden, görüntü, ses ve yazılara rastladığınızda hemen internet kullanımını bırakın.
- **Siber zorbalığa maruz kalırsanız bunu hemen güvendiğiniz bir yetişkinle paylaşın,**

SİBER ZORBALIK KARŞISINDA NE YAPALIM;

- T.C. kimlik numaranız, adresiniz, telefon numaranız, okulunuzun adı, anne ve babanızın iş adresleri ve iş yeri telefon numaralarını yabancılarla paylaşmayın.
- Dijital dünyada attığınız her adımın gerçek hayatta karşılığı olduğunu unutmayın!
- İnternet üzerinden kendi resimlerinizi, ailenizin resimlerini, video görüntülerinizi yabancılara göndermeyin.
- İnternet sitelerinde yer alan oyunlara, aktivitelere yarışmalara katılmadan önce mutlaka ailenize ve öğretmenlerinize danışın.